

JOB

(Yox)

Tupana rü Chatanáxü naxüchica nax Yoxü naxüxü

1 ¹Rü Úanegu naxächüü ga wüxi ga yatü ga Yoxgu áégacü. Nüma rü meama namaxü rü nataxuma ga chixexü ga nachiga. Rü aixcüma Tupanaarü ngúchaü naxü, rü nüguna nadau nax taxúemaama chixexü naxüxü. ²⁻³Rü nüma ga Yox rü nüxü nayexma ga 7 ga nanegü rü tomaepüx ga naxacügü. Rü nüxü nayexma ta ga 7,000 ga carnérugü, rü 3,000 ga caméyugü, rü 500 chimüxü ga wocagü ga puracüruxü ixígüxü, rü 500 ga búrugü ga ingexü. Rü yexgumarüxü ta nüxü nayexma ga muxüma ga norü puracütanüxügü. Rü yemaacü ga nüma ga Yox rü wüxi ga yatü ga guxäärü yexera muarü yemaxüäxüchicü nixí ga yema nachixüane ga éstewaama yemaxü. ⁴Rü guma Yox nanegü rü wüxichigü napatawachigü nanaxügüxü ga peta ga nawa nüguna naxugüüxü. Rü yexgumarüxü ta guxüguma tüxna naxugüxü ga guxema tomaepüx ga naeyaxgü. ⁵Rü yexguma marü nawena ga yema nanegüarü peta ga naxügüüxü,

rü nüma ga Yox rü nanegüçax nangemaxü. Rü paxmamaxüchima ínarüdaüxü rü wüxichigü ga nanegüégagu rü naxacügüégagu Tupanaçax nayamaç rü nayagu ga wüxi ga naxüna nax yemaacü Tupana nüxü nüxü rüngümaxüçax ga yema naxacügüarü chixexügü. Rü yemaacü nanaxüüxü ga Yox yerü nagu narüxínü rü ga naxacügü rü bexmana marü Tupanapexewa guxchaxü naxügüe ga norü ínüwa ga yexguma peta naxügüxügux. ⁶Rü wüxi ga ngunexü ga yexguma Cori ya Tupanapexewa naxíxgu ga norü orearü ngeruxügü ga daxücüäx, rü nüma ga Chataná rü ta Cori ya Tupanapexewa nangu. ⁷Rü nüma ga Cori ya Tupana rü Chatanána naca rü ñanagürü: —¿Ngextá ne cuxü i cumax? —ñanagürü. Rü nüma ga Chataná rü Corixü nangäxü rü ñanagürü: —Guxü i naanegu íchayaxüegu i duüxügütanüwa —ñanagürü. ⁸Rü yexguma ga nüma ga Cori rü ñanagürü nüxü: —¿Tama éxna cunangugü ya yimá chorü duü ya Yox? Erü nataxuma i ngéma naanewa ya yimárüxü aixcüma chauga ínücü rü mea

maxĩcũ. Rũ nataxuxũma i chixexũ i nachiga rũ mea nũgũna nadau nax taxúemaama chixexũ naxũxũcax —ñanagũrũ. ⁹Natĩrũ nũma ga Chataná rũ Corixũ nangãxũ rũ ñanagũrũ: —Tama natũcaxmamare cuga naxĩnũ. ¹⁰Erũ cuma rũ cunachũxu nax taxúema guxchaxũ namaxã ũxũcax i nũmax rũ guxãma ya naxacũãxgũ rũ norũ ngẽmaxũgũ. Rũ cuma rũ nũxũ curũngũxẽẽ i guxũma i taxacũ i naxũxũwa, rũ ngẽmacax i nũma i ñũxma rũ wũxi ya yatũ ya guxãarũ yexera muarũ wocaãxũchicũ nixĩ nawa i ngẽma nachixũane. ¹¹IRũ dũcax, nũxũ iyanaxoxẽxẽ i guxũma i ngẽma nũxũ ngẽxmaxũ, rũ ngẽxguma tá nũxũ cudau nax cupẽxewatama cumaxã naguxchigaxũ! —ñanagũrũ. ¹²Rũ nũma ga Cori ya Tupana rũ Chatanáxũ nangãxũ rũ ñanagũrũ: —Marũ name. iËcũ naxũ i taxacũ i cuma cunaxwaxexũ namaxã i norũ ngẽmaxũgũ ya yimá Yox! Natĩrũ tama chanaxwaxe nax namaxãxũchi chixexũ cuxũxũ —ñanagũrũ. Rũ yexguma ga nũma ga Chataná rũ Cori ya Tupanana nixũgachi. ¹³⁻¹⁴Rũ wũxi ga ngunexũ ga yexguma nanegũ rũ naxacũgũ wũxi ga peta ga taxũ ínaxũgiyane naenexẽ ga yacũpatawa, rũ wũxi ga yatũ Yoxpatawa nangu rũ namaxã nũxũ nayarũxu ga ñaa ore: —Yexguma naanewa aimũaneruxũ i wocagũmaxã ítapuracũeyane, rũ ngẽma búrugũ ga ingexũ rũ torũ ngaicamánatama nachibũe. ¹⁵Rũ ngũrũachi ngẽma nangugũ i Chabéutanũxũgũ, rũ naxcax nangĩxgũ i ngẽma wocagũ rũ búrugũ, rũ taramaxã nanadai i ngẽma chomũcũgũ i

puracũtanũxũgũ. Rũ chaxicatama chiña nax cumaxã nũxũ chayarũxuxũcax —ñanagũrũ. ¹⁶Rũ taũtama yagúegayane ga yema yatũ rũ to ga yatũ yéma nangu rũ ñanagũrũ: —Wũxi ya ãemacũ yexma nangu rũ wũxigu norũ dauruũgũmaxã nanadai i ngẽma carnérugũ. Rũ chaxicatama chiña nax cumaxã nũxũ chayarũxuxũcax —ñanagũrũ. ¹⁷Rũ yema yatũ rũ ta taũtama yagúegayane rũ yéma nangu ga norũ tomaepũx ga yatũ rũ ñanagũrũ: —Tomaepũxtũcumũ i Cadécũcũãxgũ toxcax ínayaxũãchi rũ naxcax nangĩxgũ i curũ caméyugũ rũ ngẽma chomũcũgũ i puracũtanũxũgũ rũ taramaxã nanadai. Rũ chaxicatama chiña nax cumaxã nũxũ chayarũxuxũcax —ñanagũrũ. ¹⁸⁻¹⁹Rũ yema yatũ rũ ta taũtama yagúegayane rũ yéma nangu ga to ga puracũtanũxũ rũ ñanagũrũ: —Yimá cunegũ rũ ngẽma cuxacũgũ rũ cune ya yacũchiũwa taxũ i peta ínaxũgũ. Rũ ngũrũachi ngẽma ínachianexũwaama ne naxũ ya wũxi ya taxũchicũ ya buanecũ rũ guxũciwawa nagu nangu ya yima i rũ cuxacũgũétũgu nangutaũ. Rũ guxãma ya cuxacũãxgũ rũ ngẽxma tayue. Rũ chaxicatama chiña nax cumaxã nũxũ chayarũxuxũcax —ñanagũrũ. ²⁰Rũ yexguma ga nũma ga Yox rũ inachi rũ norũ ngechaũmaxã nũgũchirugu nagáugũ rũ nũgũ nabaĩxeruxẽxẽ rũ waixũmũanegu nayangũcuchi rũ Tupanaxũ nicuaxũxũ. ²¹Rũ yexguma rũ ñanagũrũ: —Ngexchiruxãcũ chauéanũwa chabu nax ñoma i naanewa changóxũcax. Rũ ngẽxgumarũxũ tá ta taxuxũtáma choxũ nangexma i ngẽxguma chayũxgux. Rũ nũma ya Cori ya Tupana choxna nanaxã

i guxûma, rû nûmatama wena choxna nanayaxu. iNamecûmaxûchi ya Cori ya Tupana! —ñanagürü. ²²Rû yemaacü ga Yox rû woo guxûma ga yema guxchaxûgü nüxû nax ngupetûxû rû tama chixexû naxü rû tama Tupanamaxâ naguxchiga.

Chataná rû Yoxû nidaxawexêxê

2 ¹Rû yexguma nawa nanguxgu ga ngunexû nax Tupanapexewa wena nangugûxû ga yema norü orearü ngeruûgü ga daxûcüâx, rû nüma ga Chataná rû ta natanügu naxâ. ²Rû nüma ga Cori ya Tupana rû nüxna naca rû ñanagürü: —¿Ngextâ ne cuxü i cumax? —ñanagürü. Rû nüma ga Chataná rû nanangâxû rû ñanagürü: —Guxû i naanegu íchayaxüegu i duûxûgütanüwa —ñanagürü. ³Rû yexguma ga nüma ga Cori ya Tupana rû ñanagürü nüxû: —¿Tama êxna cunangugü ya yimá chorü duû ya Yox? Rû tataxuma ya texé ya naxrûxû íxíxe, rû naxrûxû chauga íñüxê, rû naxrûxû mea maxûxe, rû naxrûxû chixexûwa ngechigaxe, rû naxrûxû tûgûna dáuxe nax taxúemaama chixexû taxûxûcax. Rû woo i cuma choxna naxcax cuca nax chixexû nüxû cungupetûxêxêxûcax nüma taxuxûma i chixexû naxüyane, natürü nüma rû nanaxâixrûgumaraxûmare i nacûmawa rû taxuxûma i chixexû naxü —ñanagürü. ⁴Natürü ga nüma ga Chataná rû Cori ya Tupanaxû nangâxûga rû ñanagürü: —Ngêxguma taxúema ya texé tûmaxûnexûchimaxâ chixexû ûxgux ya wûxíe, rû taxucaxma tanaxîxâchiâxê. Rû tûgü nax tamaxêxûcax rû ítamemare nax

itanaxâxû i guxûma i taxacü i tûxû ngêxmaxû. ⁵Natürü ngêxguma chi naxûnewaxûchi yadaawexêxêxgu rû tá nüxû cudadu nax chixexû tá cupexewatama cumaxâ yaxugûxû —ñanagürü. ⁶Rû nüma ga Cori ya Tupana rû Chatanáxû nangâxûga rû ñanagürü: —Marü name. iRû namaxâ naxü i ngêma cuma cunaxwaxexû, natürü taxûtâma nüxû cudáu i norü maxû! —ñanagürü. ⁷Rû yexguma ga nüma ga Chataná rû Cori ya Tupanapexewa nixûgachi, rû Yoxcax ínananguxêxê ga wûxi ga cháxüne ga poraxû ga guxûma ga naxûnewa írüyîxixû. Rû naeruwa inaxûgü rû ñuxmata nacutüwa nangu. ⁸Rû yexguma ga nüma ga Yox rû tanimacatexewa narüto. Rû nanayaxu ga wûxi ga ngáxwechipe nax yemamaxâ nügü yawûxûnexûcax. ⁹Natürü tûma ga naxmâx rû ñatagürü nüxû: —¿Noma rû ta pora cuxü nax mea Tupanapexewa cumaxûxû? iRû Tupanamaxâ chixexû naxuegu rû noxtacûma nayu! —ñatagürü. ¹⁰Natürü ga nüma ga Yox rû ngîxû nangâxûga rû ñanagürü: —Pa Ngex, tama name i ngêmaâcü chixexû i oremaxâ quidexa. Rû guxûguma taâxêâcü tanayaxu i ngêma mexûgü i Tupana tûxna âxû. ¿Rû ñuxâcü chi i taxûchima nayaxuxû i ngêma guxchaxûgü i taxcax ínguxû? —ñanagürü. Rû yemaacü ga Yox rû woo yema nüxû nax ngupetûxû rû tama chixexû naxü rû bai ga norü dexawa.

Yoxû ínayadaugü ga namücügü

¹¹Rû nüma ga Yox rû nüxû nayexma ga tomaepûx ga namücügü, rû wûxi rû

Erifá ga Temáũanecũãx ixĩxũ, rü to rü Biridá ga Chúaanecũãx ixĩxũ, rü yema to rü Chofá ga Naamáanecũãx ixĩxũ. Rü yexguma nüxũ naxĩnüechigagu ga naguxũraũxũ ga guxchaxũgü nüxũ nax ngupetũxũ ga Yox, rü wüxigu naxũtawa naxĩ nax nataãxëgũxëẽãxũcax rü naxũmücũgũaxũcax nawa ga yema ngúxũ nax yangexũ. ¹²Rü yexguma yáxũgutama naxĩxgu rü Yoxũ nadaugũ, rü yema poraãcü nax yadaaxawexũ rü tama aixcũma nüxũ nacuxxgũ. Rü yemacax inanaxũgüe ga aita nax naxüexũ rü naxauxexũ. Rü yema taxũ ga ngechaũ nax yangegũxũgagu rü nügũ narũgáutechirugũ rü mairaxũtëxe nügüerugu nagünagũtëxegũ. ¹³Rü yemawena rü Yoxmaxã mairaxũanewa narütogũ. Rü 7 ga ngunexũ rü 7 ga chũtaxũ yéma nayexmagũ rü taxuxũma ga dexa nanaxuxuchigũ, yerũ nüxũ nadaugũ ga Yox ga taxũ ga ngúxũ nax yangexũ.

**Nidexa ga Yox naxcax ga yema
ngúxũ ga naxcax ínguxũ**

3 ¹Rü düxwa nidexa ga Yox rü chixexũ namaxã naxuegu ga yema ngunexũ ga nagu nabuxũ rü ñanagürü: ²⁻³—Nachixe ga yema chũtaxũ ga nagu changóxũ. Rü nachixe ga yema ngunexũ ga nagu chabuxũ.

.....

²⁰¿Tüxcũũ ya Tupana i tüxũ nangóexëẽxũ ya yíxema ngúxũ ingeechaxe? ¿Rü tüxcũũ i tüxũ namaxëẽxũ ya yíxema guxchaxũgü rü ngechaũgü tümacax ínguechaxe? ²¹¿Rü tüxcũũ tama tayu ya yíxema yucax dáuxe rü woo poraãcü naxcax tadauxgu

ñoma diëru icúxũcax idauxũrũxũ? ²²Rü ngëma taãxë i naxcax tadauxũ rü düxwa tüxna nangu i ngëxguma tayuxgux. ²³¿Rü taxacũcax nangóxũ ya wüxi ya yatü ega chi Tupana ngúxũwa rü guxchaxũwa namaxëẽãgu? ²⁴Rü ngëma choxũ nax nangúxũgagu rü tama chataiya rü ngëma nax chaxaxuxũ rü chauxgũxüetü rü ñoma dexárũxũ nichuru. ²⁵Rü guxũma ga yema guxchaxũgü ga naxcax chamuũxũ rü ñuxma rü chowa nangu. ²⁶Rü taguma icharüngũ rü taguma chataãxë, erü ngëma guxchaxũgü rü chaugu nangu, rü ngëmagagu rü nataxu i chorü taãxë —ñanagürü ga Yox.

Erifá rü Yoxũ naxucyxë

4 ¹Rü Erifá ga Temáũcũãx ixĩxũ rü Yoxna naca rü ñanagürü nüxũ: ²—Ngëxguma chi texé cumaxã idexagu ¿rü taxũchima cuxũ nawaxtümũũxũ? Erü taxucürüwama charũchianemare nax tama cumaxã chidexaxũ. ³⁻⁵Rü cuma nax tüxũ cungúxëẽxũ ga guxema muxema ga guxchaxũ tüxũ ngupetũgüxe, rü tüxũ cuporaxëẽxũ ga guxema turáxe, rü tüxũ cunangúchaũxëẽxũ nax ítarüdaxũcax ga guxema rünguxe, rü tümamaxã cuporaxũ ga guxema rünguxchaũxe, natürü i ñuxma nax guxchaxũgü cuxcax ínguxũ, rü cuma rü cungearü poraãx rü cumuũ. ⁶Rü cuma nax aixcũma Tupanaaxũ cupuracũxũ rü mecü ya norü duũ quixĩxũ ¿rü ñuxacü i tama aixcũma nagu cuyaxóxũ ya yimá nüxna nadaucü i ngëma mexü i duũxũgü? ⁷iRü mea nagu rüxĩnũ! ¿Wüxi ya duũxë ya aixcũma mexe rü taguma chixexũ úxe, rü marü ñuxgu nüxũ

cudauxũ nax ngürümare Tupana tüxũ
poxcuxũ? —ñanagürü ga Erifá.

.....

Yox rü namücügüxũ nangãxũ

6¹⁻³Rü nüma ga Yox rü nanangãxũga
rü ñanagürü: —Ngëxguma chi
guxũma i chorü ngechaũgü rü chorü
guxchaxũgü rü inayáxgu, rü naxnücü ya
taxtü i taxüwa ngëxmagüciaru yexera
chi nayá. Rü ngëma ngúxũ nax
chingexũcax nixĩ nax düxwa ore i tama
mexũmaxã chachonagüxũ.

.....

⁸⁻⁹Chierüna Tupana noxtacüma
choxna naxãxgu i ngëma nüxna naxcax
chacaxũ i chanaxwaxexũ. Rü chierüna
wüxicana choxũ yagaxgu nax ngëxma
nagúxũcax i chorü maxũ. ¹⁰⁻¹¹Rü ñuxma
nax ngúxũ chingexũ, rü wüxi i chorü
taãxẽ nixĩ nax choxũ yagaxũ ñomarüta
nüxũ changechaũ i norü ore ya Tupana
ya üünecü. Rü ñuxma rü chagúaru
poraãx rü marü tama yaxna namaxã
chaxĩnü i ngëma guxchaxũgü rü marü
taxucaxma tüxcüũ nua chamaxechea.

¹²Rü chorü maxũ rü tama wüxi ya
nutarüxũ natai. Rü choma rü tama wüxi
i bróucherüxũ chatai. ¹³Rü taxucürüwa
chaugünatama pora chaxã rü taxüema
texé choxũ taporaxẽxẽ. ¹⁴Rü wüxi i
tamücü i ngúxũ ingexũ rü nüxũ
tangechaũ woo tama yimá guxãétüwa
ngëxmacümaxã yaxaixcümagu.
¹⁵Natürü i pemax, Pa Chomücügüx, rü
tama chomaxã pixaixcümagü. Rü ñoma
wüxi i natüxacü i paxürüxũ pixĩgü.

.....

²¹Rü ngëmaãcü pixĩgü chauxcax i
pemax. Rü nüxũ pedau i ñaa taxũ i

chorü guxchaxũ natürü pebaixãchiãxẽ
rü ngëmacax pemuẽ.

.....

²⁴iChomaxã nüxũ pixu nax ngextá
íchatüxũ rü chixexũ chaxüxũ! Rü choma
rü tá charüingeaxmare. ²⁵Rü taxüema nüxũ
taxo i wüxi i ore i aixcüma ixĩxũ, natürü i
pema rü taxuxũma i chixexũ chaxüchiréxũ
rü choxũ pixugü —ñanagürü ga Yox.

.....

Biridá rü Yoxũ nangãxũ

8¹Rü nüma ga Biridá ga
Chúaanecüãx rü Yoxũ nangãxũga
rü ñanagürü: ²—Ñomarüta Pa Yox, rü
quidexachigüama. ¿Rü ñuxguxüratáta
nüxũ curüchauxũ nax ñoma wüxi ya
buanecü ya tacürüxũ yixĩxũ i curü
dexa? ³Rü Tupana ya guxãétüwa
ngëxmacü rü guxũguma nixaixcüma rü
tama nanangupetüxẽẽmare i wüxi i
chixexũ. ⁴Rü guma cunegü rü maneca
Tupanapexewa chixexũ naxüe, rü
ngëmacax nüma ya Tupana rü
nanapoxcue naxcax ga yema naxügüxũ.

.....

¹³Rü ngëmatama nixĩ i nüxũ ngupetüxũ i
guxũma i duüxũgü i chixexüaru üruxũ
ixĩgüxũ rü Tupanaxũ rüngümaexũ, rü guxũ
i nagu naxĩnüexũ rü ngëxma narüxomare.

.....

²⁰Tupana rü taguma nüxũ
inayarüngüma ya yimá yatü ya
chixexüwa ngechigacü, rü tama nüxũ
narüngüxẽẽ i ngëma duüxũgü i
chixexüaru üruxũ ixĩgüxũ. ²¹Rü nüma
ya Tupana rü tá wena cuxũ nacugüxẽẽ
rü tá curü taãxẽmaxã tagaãcü aita
cunaxüxẽẽ —ñanagürü ga Biridá.

.....

Yox rü Biridáxü nangāxü

9 ¹Rü yexguma ga Yox rü Biridáxü nangāxü rü ñanagürü: ²—Choma rü meama nüxü chachuax i guxüma i ngēma, rü nataxuma i ngexwacaxüxü i chomaxā nüxü quixuxü. Rü aicüma nixi nax Tupanapexewa rü nataxuxü ya yatü ya ngearü chixexüácü. ³Rü ngēxguma chi wüxi ya yatü rü Tupanapexewa nügü ínapoxüchaügu, rü woo 1000 i oremaxā nügü ínapoxügu, rü bai i wüxi rü ningü nax nügü namaxā ínapoxüxü.

.....

¹⁵Rü woo chi changearü chixexüāxgux, rü taxucürüwama chanangāxü erü nüma nixi i chori maxüxü nangugüxü. Rü ngēma nax nüxü changechaütümüxüxicatama nixi i choxü taxchaxü nax naxcax íchacaxü.

.....

¹⁹¿Rü texé nagu tarüxinü nax túmaarü poramaxā tá nüxü tarüporamaexü? Erü nüxicatama nixi i naporaxü rü yaxaixcúmaxü. ¿Rü texé tá nüxna taca i norü maxüchiga?

.....

³³⁻³⁴Rü chierüna toxcax nangexmagu i wüxi i āēxgacü i guxchaxüarü mexēeruxü i Tupanamaxā rü chomaxā icuáxü nax chauétüwa nachogüxü nax tama choxü yapoxcuchigüxüçax rü choxü yamuüxēchigüxüçax ya Tupana. ³⁵Rü ngēxguma i choma rü taxüchima chamuüácüma namaxā chidexa, erü chaüxcax rü taxuxüma i chixexü napexewa chaxü —ñanagürü ga Yox.

.....

Chofá rü Yoxü nangāxü

11 ¹Rü yexguma ga Chofá ga Naamáanecüāx rü Yoxü nangāxü rü ñanagürü: ²—Guxüma i ngēma dexagüane i nüxü quixuxüçax rü tá chanangāxü. Rü tama ngēma nax namaarü dextraüçax nixi i aicüma yixüxü i wüxi i duüxüarü ore. ³¿Rü cuma nagu curüxinügu i ngēma curü dexamaxā chi toxü curüingexgüxēxē rü taxüechima cuxü tangāxügaxü naxcax i ngēma curü ore i namaxā toxü cucugüçuraxüxü? ⁴Rü cuma nüxü quixuxgu rü nawexgu i ngēma curü ínü, rü cügü ícurümearü maxüāx i Tupanapexewa. ⁵Chierüna Tupana idexagu nax cumaxā nüxü yaxuxüçax i ngēma nüma cumaxā nagu naxínüxü. ⁶Rü nüma ya Tupana rü chi cuxcax nanangoxēxē nax taxacüwa yixüxü ga chixexü cuxüxü, erü nüma rü aicüma nüxü nacüax i guxüma i cuxüxü. Rü ngēmaācü i cuma rü tá nüxü cucüax rü íxramarexü i poxcu cuxna naxā rü tama i ngēma cuxüxümaxā wüxiguxü. ⁷¿Rü nüxü cucuáxü yixüxü i ngēma Tupanaarü ínü i ēxügüxü? ¿Rü cuxü natauxchaxü nax nüxü cucuáxü i ngēma nagu naxínüxü ya yimá guxāétüwa ngēxmacü?

¹¹Rü nüma ya Tupana rü aicüma nüxü nacüax nax texé tixüxü ya yíxema idorataxáxe. Rü nüma rü nüxü nadau i ngēma chixexü. ¿Éxna cuma nagu curüxinügu rü tama nixi i nüxü nacuáxü i ngēma cuxüxü? ¹²Rü wüxi i duüxü i Tupanaarü cuaxwa nügü nguxēēchaüxü rü ñoma wüxi i búrxacü i nügü duüxüwa nguxēēchaüxürüxü nixi. ¹³¿Rü

íyachaxãchi nax chixexũ cuxuxũ rü mexũ
naxü! iRü Tupanana naca nax cuxũ
nangũxêêxũcax! ¹⁴Rü ngëxguma chixexũ
cuxuxgu irü nüxna ixügachi! Erü tama
name i curü maxüwa cunaxüchica i
ngëma chixexũ. ¹⁵Rü ngëxgumarica tá
nixĩ i cungearü chixexũãcuma
cudauaguxũ rü taãxêãcuma
Tupanamaxã quidexaxũ rü taxütáma
cumuũxũ —ñanagürü ga Chofá.

.....

13 ¹Rü yexguma ga nüma ga Yox
rü nanangãxũ rü ñanagürü:
—Guxũma i ngëma nüxü pixuxũ rü
chauxetümaxã nüxü chadau, rü
chauchixëmaxã nüxü chaxĩnũ. ²Rü
ngëma pema nüxü pecuaxũ rü choma rü
ta nüxü chacuax. Rü taxuwama nixĩ i
pexũ nax charüñaxtügumaexũ i chori
cuaxwa. ³Natürü narümemae chi nixĩ
nax Tupanamaxãxũchi chidexaxũ nax
namaxã togü tachoxũgaguxũ ya yimá
guxãétüwa ngëxmacü. ⁴Pema rü perü
doramaxã peyaduxũ i ngëma aixcuma
ixĩxũ. Rü pema rü ñoma dutúrugü i
taxúexũma üxüürüxũ pixĩgü.

.....

¹⁵Rü woo chi Tupana ñaa
guxchaxũmaxã choxũ imaxgu, natürü
napexewaxüchi rü tá chaugü
íchapoxũama, erü taxuxũma i chixexũ
chaxü.

.....

²³iChomaxã nüxü ixu! ¿Taxacürü
chixexũ chaxü? ¿Rü taxacüwa nixĩ i
tama Tupanaga chaxĩnũxũ?
²⁴¿Taxacücax chauxchaxwa cудаuegu?
¿Rü tüxcüü wüxi i curü uanürüxũ
chomaxã quixĩ? —ñanagürü ga Yox.

.....

Erifá rü wenaxarü Yoxũ nangãxũ

15 ¹Rü yexguma ga Erifá rü
nanangãxũga rü ñanagürü:
²—¿Ngëmaäcü yadexaxũ ya wüxi ya
yatü ya nüxü cuácü? Rü ngëma curü ore
i cugü namaxã ícupoxũxũ rü ñoma
buanecürüümare nixĩ. ³Rü wüxi ya yatü
ya aixcuma nüxü cuácü rü taguma
ngëxêãcümare nidexa rü tama nügü
ínapoxũ namaxã i ore i
natüxcaxmamare ixĩxũ. ⁴¿Ëxna tama
Tupanaxũ cumuü? ¿Rü ëxna tama nüxü
cungechaü?

.....

¹²¿Rü tüxcüü i ngëma ngúxũ i
quingexũ cuxũ narüporamae rü
ngëmacax cunuxetü? ¹³¿Rü tüxcüü
Tupanamaxã cunu rü ngëmacax tama
cuxãne nax napexewa naxcax quidexaxũ
i ngëma cuxcax ínguxũ?

.....

²⁰Rü ngëma duũxũ i chixexũ rü
nuxwaxexũ, rü norü maxũ rü nanuxu rü
guxũguma nachixeãxëechamare.

.....

³⁴Rü ngëma chixri maxëxũ i duũxũgü
rü tá nangexacügümare. Rü yima
napatagü ya muarü ngëmaxũíane
ngĩmaxã i ngëma diëru i chixexũwa
ngĩxũ nayaxüxcü rü tá nixae
—ñanagürü ga Erifá.

.....

Yox rü Erifáxũ nangãxũ

16 ¹⁻²Rü yexguma ga Yox rü
nanangãxũga rü ñanagürü:
—Marü muexpüxcüna nüxü chaxĩnũ i
nangexgumaraxũxũ i dexa. Pema rü
tama taãxë choxna pexã, rü yexeraäcü

ngúxũ choxũ pingexẽẽgũ. ³Rũ ngẽma perũ dexagũ i taxuwama mexũ rü ipeyadaxẽẽmare. ¿Rũ ñuxguxüratáta nüxũ perũxoexũ nax chixri chauchiga pidexagüechaxũ?

.....

¹⁵Choma rü chorü ngechaũmaxã naxchiru i témüxũgu chicux, rü tanimacagu chaxüeru. ¹⁶Rü axumaxã düxwa charüchachiwe rü ngẽmacax charüchaxetü. ¹⁷Rü ngẽmaacü chauxcax ínangu woo taguma ñuxgu texémãxã chanu rü taxuxũma i chixexũgu charüxínüacüma chayumüxẽ. ¹⁸Rü ñaa guxchaxũgü i chauxcax íngugüxũgagu, rü chanaxwaxe nax texé choxũ ípoxũxũ. Rũ ngẽma naxcax íchacaxũ nixĩ nax naxũpa nax chayuxũ rü aixcuma nangóxũ nax tama bexma pecádu chaxüxũgagu yixĩxũ i ngúxũ chingexũ. ¹⁹⁻²⁰Rü ñoma wüxi i duũxũpexewa tamüciétiwa idexaxũrũxũ rü bexmana tayíxema i daxüxũ i naanewa ya chauétiwa idexáxe rü nüxũ ixuxe i Tupanapexewa i ngẽma chorü ínügü nax ngẽmaacü nüma ya Tupana rü nüxũ nax nadauxücax i ngẽma chauxgüxũxetü rü nüxũ changechaütümüxũxücax —ñanagürü ga Yox.

.....

17 ¹Rü nüma ga Yox rü ñanagürü ta: —Marü nataxuma i chorü pora rü marü ningaica nax chayuxũ. Rü chauxmaxũ i nagu tá chatáxũ rü marü ínamemare. ²Rü ngẽma duũxũgü i chauxütawa ngẽmagüxũ rü nua choxũ yacugüemarexũ nixĩgü. Rü ngunecü rü chütacü rü nüxũ chadau nax ñuxácü choxũ nachixewegüechaxũ.

.....

¹¹Rü ngẽma ngunexũgü i nagu chamaxũxũ rü nigúetanü, rü guxũma i ngẽma chaxüxchaũxũ rü nagu charüxínüxũ rü ngẽxma narüxogümare.

.....

¹³Rü yuxicatama nixĩ i ngẽma íchananguxẽxũ nax ngẽma éanexũgu charüngüxũcax —ñanagürü ga Yox.

.....

Biridá rü wenaxarü Yoxũ nangãxũ

18 ¹⁻²Rü yexguma ga nüma ga Biridá rü Yoxũ nangãxũga rü ñanagürü: —¿Ñuxguxüratáta nüxũ curüchaxũ nax ngẽmaacü quidexaxũ? Rũ ngẽxguma chi aixcuma yixĩxgu i curü ore rü marü name i yigümaxã tidexagü.

.....

⁵Rü ngẽma chixri maxũxũ i duũxũ rü paxa inayagux i norü maxũ, rü ngẽmawena rü taxütáma wena namaxũ i ñoma i naanewa.

.....

⁷Rü ngẽma nacüma i chixexũ i naxcax mexũ rü taxütáma mea nüxũ ínanguxuchi. Rũ nüma tátama nagu nangu i ngẽma chixexũ i togücax nagu naxínüxũ.

.....

¹¹Rü ngẽma chixri maxũxũ i duũxũ rü guxũ i naanewa rü duũxũgü nanaxãxünegü, rü ngextá ínaxũxüwa rü nawe ningëxütanü.

.....

¹⁷Rü guxũma i nachiga rü tá inayarüxo i ñoma i naanewa, rü marü taxuwatáma duũxũgü nüxna nacuaxächie.

.....

²¹Rü ngëmaäcü ngëxma nayagux i norü maxû i ngëma duûxû i chixri maxûxû i tama Tupanaxû cuáxchaûxû —ñanagürü ga Biridá.

Yox rü namüçügüxû nangãxû

19 ¹⁻²Rü yexguma ga nüma ga Yox rü namüçügüxû nangãxûga, rü ñanagürü: —¿Ñuxguxüratáta i nüxû perüchaxû nax choxû penaxixächiãëëxû rü ngûxû choxû pingëëxû namaxá i perü dexa? ³Rü guxûguma chomaxá peguchigagü. ¿Ëxna tama pexãnee nax ngëmaäcü chomaxá pixigûxû?

.....

⁷Rü poraäcü aita chaxü nax texé choxû íyapoxûxûcax, natürü taxúema choxû tangãxû. Rü ngûxëëcax íchaca rü taxúema choxû tarüngûxëë. ⁸Rü Tupana rü choxû nipoxyemaxû rü choxû nixëyemaxû nax taxucürüwa chaxüpetûxûcax.

.....

¹¹Rü poraäcü chomaxá nanu rü ñoma wüxi i norü uanürüxû chomaxá nixí.

.....

¹⁹Rü ngëma chomüçüchigüchirex ixigûxû rü chauxchi naxaie. Rü ngëma poraäcü nüxû changechaûgüchichirëxû rü chomaxá narüxuanügü. ²⁰Rü ngëma chauxchaxmü rü marü chauxchinaxáwa nayaxûx. Natürü naétüwa i ngëma rü chamaxama. ²¹iPexû changechaxütümüxû, Pa Chomüçügüx! Erü nüma ya Tupana rü naxmëmaxá choxû nimax. ²²¿Tüxcüü i pema rü Tupanarüxû chowe pingëxütanüxû? ¿Rü tama ëxna i marütama yixixû nax

chixexû chomaxá pexûxû? ²³⁻²⁴Rü chierü texé naxümatügu i chorü dexa. Rü chierü wüxi i fiérunacxax i ümatürümaxá plómotachinügu rüexna nutatachinügu naxümatügu i ñaa chorü ore nax guxûguma ngëma nangexmaechaxûcax. ²⁵Rü choma rü nüxû chacuax rü yimá choxû ípoxûcü rü namaxû. Rü nüma tá nixí i chauétiüwa nachogûxû i nõma i naanewa. ²⁶Rü woo i ñaa chauxune rü tá nua chanatax, natürü ngexwacaxûxû i chauxunemaxá rü ngóxûwama tá Tupanaxû chadau. ²⁷Rü chomatama chauxetümaxá tá nüxû chadau rü tama toguxexetümaxá —ñanagürü ga Yox.

.....

Wenaxarü Yoxû nangãxû ga Erifá

22 ¹⁻²Rü yexguma ga nüma ga Erifá rü Yoxû nangãxû rü ñanagürü: —¿Cuma nagu curüxñnügü rü Tupanaaxû namexû ya wüxi ya yatü ega nüxû cuaxüchicü yixixgu? ³¿Rü yimá Tupana ya guxáétiüwa ngëxmacü rü taxacürü mexû tá cuwa nayaxu ega mea cumaxûxgu rü napexewa nataxuxgu i curü chixexû? ⁴⁻⁵Rü ñuxma nax Tupana cuxû poxcuxû rü tama i taxacürü mexû nax cuxûxûgagu nixí i cuxna nacaxû rü cuxû yanawëxächixëëxû. Natürü ngëma curü chixexû i taxüchixû i taxuguma yagûxûgagu nixí i cuxû napoxcuxû.

.....

¹²Rü nüma ya Tupana rü dauxûwaxüchi nangexma rü yimá ëxtagü ya dauxüwa nüxû idaucü rü nacutütüüwa nangexmagü. ¹³⁻¹⁴¿Ñuxäcü i cuma i nagu curüxñnüxû nax Tupana tama nüxû nacuáxû i ngëma cuxüxû rü

ngëma pamüxü i caixanexügagu
taxucürüwa cuxü nangugüarü maxüáxü?
¿Rü ñuxácü nüxü quixuxü nax Tupana
tama cuxü dauxü? Erü nüma rü
guxüwama naxü i dauxüwa.

.....

²¹iRü dücax, rü wenaxarü
Tupanamaxä rüngüxmü! Rü ngëmaäcü
tá wenaxarü mea cuxü naxüpetü. ²²iRü
irüxínü i norü ucuxë rü cuãëgu namaxä
nanguxü i norü ore! ²³⁻²⁵Rü ngëxguma
chi yimá guxäétiwa ngëxmacüna cugü
cuxägu rü naxcax cutäeguxgux rü chi
cugüna cuyaxügachixëëgu i guxüma i
chixexü i cuchüüwa ngëxmaxü rü chi
cugüwa nüxü cuxooxgu nax cuxü
nangúchaüxü i diëru rü úrugü, rü
nümatátama ya Tupana tá nixí i cuxcax
ñoma taxü i curü úru rü curü diërurüxü
yixíxü. ²⁶Rü ngëxguma rü tá curü taãxë
nixí ya Tupana rü taxucaxtáma nüxü
cuxâne. ²⁷Rü ngëxguma curü yumüxëwa
taxacücax nüxna cucaxgu, rü nüma rü
tá cuxü naxínü. Rü cuma rü tá
cuyanguxëxë i guxüma i ngëma namaxä
icuxunetaxü. ²⁸Rü guxüma i ngëma
cuxüxüwa rü mea tá ínanguxuchi. Rü
Tupana rü cuax tá cuxna naxä nax mea
yaxüxü i curü maxü. ²⁹Erü nüma ya
Tupana rü nanaxänexëxë i ngëma nügü
icuaxüüxü natürü ínanapoxü i ngëma
napexewatama tama nügü icuaxüüxü
—ñanagürü ga Erifá.

.....

**Yox rü nügü ínixuechigüama
nax taguma chixexü naxüxü**

23 ¹⁻²Rü yexguma ga nüma ga Yox
rü nanangäxüga rü ñanagürü:
—Chanaxixächiãëcúma tá

chanangäxüga i ñuxma erü nüma ya
Tupana rü naxmëxmaxä choxü nimax.
³⁻⁴Rü chierü nüxü chacuaxgu nax ngextá
Tupanaxü ichayangauxü nax naxütawa
changuxücax, rü namaxä ngëma
chayarüdexaxücax, rü nüxü chixuxücax
i ngëma choxü ngupetüxü. Erü choxü
nangexma nax taxacümaxä
chanangäxügaxü.

.....

¹⁰Natürü nüma rü nüxü nacuax nax
ñuxácü mea chamaxüxü rü ngëmacax
ngëxguma choxü naxüxgu rü ñoma úru
i ngearü äüächiáxürüxü tá chixí. ¹¹Rü
choma rü guxüguma mea naga chaxínü
rü taguma nüxna íchaxüxü i ngëma
norü ucuxë i chomaxä nüxü yaxuxü.
¹²Rü guxüguma mea chayanguxëxë i
norü mugü rü norü ucuxëgü, rü taguma
choxrütama ngúchaü chaxü. ¹³Rü
ngëxguma taxacü naxüxchaüxgu i
númax rü nanaxü, rü taxúema texë
tanaxüchicüxü i ngëma norü ínú. ¹⁴Rü
ngëma nüma nagu naxínüxü nax
chomaxä naxüáxü rü tá nanaxü wüxigu
namaxä i ngëma to i
nangexgumaraxüxü i tá chomaxä
naxüxü. ¹⁵Rü ngëmacax nüxü chamuü.
Rü ngëxguma nagu charüxínümaregu i
ngëma choxü ngupetüchaüxü rü muü
chaxcax ínangu —ñanagürü ga Yox.

.....

24 ¹Rü nüma ga Yox rü ñanagürü
ta: —¿Tüxcüü ya yimá
guxäétiwa ücü ya Tupana rü tama
tamaxä nüxü yaxuxü ega taxacü
naxüxchaügu nax ngëmaäcü i yixema rü
nüxü icuáxücax? ²Rü ngëma chixexü i
duüxügü rü nayapugachigü i ngëma
üyeaneärü cuaxruügü. Rü tümacax

nangĩxgũ ya carnérugũ nax yexeraãcü
nũxũ timuxũcax. ³Rũ tũmaxũnacax
nangĩxgũ ya yĩxema taxcutagũ rü
yutegũxe.

.....

¹²Rũ yĩxema ïanewa ngẽxmagũxe rü
yuechaũxe rü taxauxe rü
tangechaũgagũ, natürü nüma ya Tupana
rü tama tüxũ nüxũ naxĩnü i tũmaarü
yumũxẽ.

.....

31 ¹Rũ nüma ga Yox rü
nidexachigüama rü ñanagürü:
—Choma rü meama chaugüna chadau
nax tama chauãewa choxũ
nangúchaũxũ i togüarü ngẽmaxũgü rü
bai i pacügü.

.....

⁵Rũ aixcüma nüxũ chixu rü taguma
chixexũgu charũxĩnũãcüma taxacü
chaxü, rü bai nagu charũxĩnü ga texéxũ
nax chawomüxẽxũ.

.....

¹⁶Rũ taguma tüxũ icharüngüma ga
guxema ngearü diëruãxgũxe nax tüxũ
charüngũxẽxũ, rü woo ga guxema
yutegũxe rü taguma chanaxwaxe ga
taiya nax tingegũxũ.

.....

²⁴Rũ taguma chorü diëругu chayaxõ.

²⁵Rũ ngẽma chorü taãxẽ rü bai ga
ñuxgu chorü muxũ ga yemaxũwa
nayexma, rü bai ga yema mucüma ga
diëru choxna ngxũwa nax nayemaxũ.

.....

³³⁻³⁴Rũ taguma togürũxũ ichayacux ga
yema chixexũ ga chaxũxũ rü taguma
chayacúchigü nax duũxũgü tama nüxũ
cuáxũcax. Rũ taguma
chautanũxũgüpexewa chaugü chibexcu

nax yemaacü tama nüxũ nacuxgũxũcax
i chorü chixexũ rü tama choxũ nax
naxoexũcax. ³⁵Chierü tayixemagu ya
choxũ irũxĩnũxe. Rũ ngẽma nüxũ
chixuxũ rü aixcüma nixĩ rü ngẽmacax
chauéga nagu chaxü. Chierü ñuxma ya
Tupana ya guxũxũ cuácü rü choxũ
nangãxũga. Rũ ngẽma choxũ
íxuxũgũxũ rü name nixĩ i poperagu
nanaxümatügüã i ngẽma namaxã choxũ
yaxugũxũ —ñanagürü ga Yox.

.....

Eriú rü nüxĩ Yoxmaxã nidexa

32 ¹Rũ yexguma ga yema
tomaepux ga yatügü rü
narüngeaxgü rü marü tama Yoxũ
nixuchigachigü, yerü nüma ga Yox rü
nüxũ nixuchigüama ga taxuxüma ga
chixexũ nax naxũxũ. ²Rũ yéma
nayexma ta ga wüxi ga to ga yatü ga
Eriúgu áégacü. Rũ nüma rü Baraqué ga
Buchftanũxũ nane nixĩ. Rũ norü oxĩ rü
Ráũ nixĩ. Rũ nüma ga Eriú rü marü
tama yaxna namaxã naxĩnü nax
Yoxmaxã nanuxũ, yerü nüxũ nadau ga
nügü nax ínapoxũxũ rü Tupanana
naxugüãxũ. ³Rũ nüma ga Eriú rü yema
tomaepux ga Yoxmücügümaxã rü ta
nanu, yerü tama nüxũ nacuxgü ga
ñuxácü Yoxũ nax nangãxũgagũxũ, rü
yemaacü naya Tupanaguãchixẽgũ ga
yema chixexũ. ⁴Rũ nüma ga Eriú rü
guxãxüma narüngextũxümae, rü
yemacax yema togũxũ ínananguxẽxẽ ga
nax yagüegagũxũ ga Yoxmaxã nax
yadexagũxũ. ⁵⁻⁶Natürü yexguma nüxũ
nadauxgu nax tama nüxũ nacuxgũxũ
ga ñuxácü nax nangãxũgagüaxũ, rü
dũxwa tama yaxna namaxã naxĩnü rü

ñanagürü: —Choma rü pexĩ
charübumae rü ngëmacax
changeaxmare, rü tama pemaxã nüxũ
chixu i ngëma nagu charüxĩnũ. ⁷Erü
choma rü nagu charüxĩnũ rü pema nax
perüyamaegũxũ rü yexera peãẽxũ mea
pecuax. ⁸⁻⁹Natürü tama ngëma nax
namuarü taunecüãxũgagu nixĩ nax wüxi
ya yatü cuax nüxũ ngëmaxũ. Erü yimá
Tupana ya guxãétüwa ngëmacü nixĩ ya
inaxãcü i wüxíechigüari cuax
—ñanagürü ga Eriú.

.....

33 ¹Rü nüma ga Eriú rü
nidexachigüama rü ñanagürü:
—Ngëmacax, Pa Yox, chanaxwaxe nax
icurüxĩnũxũ i chorü ore. iRü nangugü i
ngëma tá cumaxã nüxũ chixuxũ! ²Rü
ñuxma rü marü choxũ nangexma nax
taxacümaxã tá cuxũ changãxũxũ. ³Rü
ore i aixcüma ixĩxũmaxã tá chidexa. Rü
aixcüma tá cumaxã nüxũ chixu i ngëma
nagu charüxĩnũxũ. ⁴Rü Tupana ya
guxãétüwa ngëmacü rü choxũ
nangoxẽxẽ rü choxũ namaxẽxẽ. ⁵Rü
ngëxguma chi nüxũ cucuaxgu nax
choxũ cungãxũxũ irü ëcü choxũ
nangãxũ! ⁶Rü dücax, rü choma rü
cumax rü Tupanapexewa rü
tawüxigumare. Erü yixema i taxre rü
waixümüwa tüxũ naxü ya Tupana. ⁷Rü
ngëmacax tama name i chomaxã
cubajxãchi erü taxütama ñoma wüxi i
ãëxgacü tüxũ muxürüxũ tá cuxũ chamu.
⁸⁻¹⁰Rü choma rü aixcüma
chauchixëmaxã cuxũ chaxĩnũ nax
ñacuxũ: “Rü Tupanapexewa chame, rü
nataxuma i chixexũ i chowa, rü taguma
taxacürü chixexũ chaxü. Natürü nüma
ya Tupana rü naxcax nadau nax

taxacücax choxũ ínaxuaxũxũ. Rü ñoma
wüxi i norü uanürüxũ chomaxã nixĩ”,
ñacuxũ.

.....

¹²Natürü tama aixcüma nawexgu i
ngëma nüxũ quixuxũ erü ya Tupana rü
guxãétüwa nangexma. ¹³¿Rü tüxcüũ
napexewatama Tupanana cunaxu nax
tama cuxũ nangãxũxũ i curü ore i
namaxã cugüétüwa cuchogüxũ?
¹⁴Tupana rü naguxũraũãcü tamaxã
nidexa natürü i yixema rü tama nüxũ
tacuax i ngëxguma tamaxã yadexagu.
¹⁵Ñuxguacü rü chütacü tamaxã nidexa i
tanegüwa, rüexna tüxũ nangoxetüxẽxẽ i
ngëxguma yaxta tüxũ poragu rü ipeegu.
¹⁶⁻¹⁷Rü Tupana rü nidexa
naxmachixëwa i duũxũgü rü
nayaxucuxëgü rü nanamuüexẽxẽ nax
ngëmaãcü nüxna yaxĩgachixũcax i
ngëma nacüma i chixexũ rü tama nügü
yacuaxũũgüxũcax. ¹⁸Rü ngëmaãcü ya
Tupana rü ãücümaxüwa
ínananguxũxẽxẽ i duũxũgü nax tama
nayuxũcax rü tama tauquegu
yataxgüxũcax. ¹⁹Rü ñuxguacü ya
Tupana rü duũxũgüxũcax ínanguxẽxẽ i
daweane rü ngüxũ nüxũ ningexẽxẽ nax
ngëmamaxã iyanawëxãchixëãxũcax.

.....

²⁹⁻³⁰Rü Tupana rü muexpüxcüna
ngëmaãcü duũxũmaxã nanaxü nax
ínapoxũãxũcax nüxna i yu nax
ngëmaãcü namaxechaxũcax —ñanagürü
ga Eriú.

.....

34 ¹⁰Rü nüma ga Eriú rü
ñanagürü ta: —Natürü pemax,
Pa Chomücügüx nax Peãẽxũ Pecuáxũx
irü choxũ iperüxĩnũe! iRü taxü i nagu

perüxĩnüexũ ya yimá Tupana ya guxãétüwa ngẽxmacü rü chixexũ naxüxũ rüexna ínátüxũ i ngẽxguma texéxũ iyanawexächixēēgu! ¹¹Rü nüma ya Tupana rü ngẽma wüxíe taxüxũácüma tüxũ nanaxütanü. Rü yíxema mexũ ügúxe rü mexũmaxã tüxũ nanaxütanü rü yíxema chixexũ ügúxe rü poxcumaxã tüxũ nanaxütanü.

.....

¹⁴⁻¹⁵Rü ngẽxguma Tupana duũxũgüna nayaxuxgu i norü maxũ rü guxũma nayue rü wenaxarü waixümüxũ nixĩgü. ¹⁶Rü ngẽxguma cuma rü wüxi i duũxũ i cuãéxũ cuáxũ quixĩxgu rü iēcü choxũ irüxĩnü i ñaa chorü dexa! ¹⁷Rü ngẽxgumachi Tupana naxchi aixgu i ngẽma mexũ ¿rü ñuxácü chi namaxã inacua x i guxũma i naane? Rü nüma nax guxãarü yexera mecü yixĩxü ¿rü ñuxácü i cumax i chixexũ namaxã cuxueguxũ? ¹⁸Rü ngẽxguma chixexũ naxügügu i ngẽma nachixũanegüarü ãëxgacügü rü ngẽma diëruãxgüxũ, rü Tupana rü tama nüxcü poxcu namaxã naxuegu. ¹⁹Natürü nüma ya Tupana rü guxãxũma wüxigu narüngüxēē, rü woo ãëxgacü ixíxe rü woo diëruãxgüxe rü woo ngearü diëruãxgüxe rü Tupana rü wüxigutama guxãxũ narüngüxēē, erü nüma ya Tupana rü guxãxũma nangoxēxē.

.....

²²Rü nataxuma i taxacü i waanexũ i Tupanachaxwa yadüxüxũ i wüxi i duũxũ i chixexũarü üru xũ.

.....

³¹¿Rü tüxcüü i duũxũgü i tama Tupanamaxã nüxũ yaxugüxũ i norü chixexũgü, rü ñagüxũ: “Chixexũ taxüe

natürü tá nüxũ tarüxoe i ngẽma chixexũgü”, ñagüxũ? ³²¿Rü tüxcüü i tama Tupanaxũ ñagüxũ: “iēcü choxũ nawex i ngẽma chixexũ i chaxüxũ! Rü ngẽxguma chi marü chixexũ chaxüxgu rü tá nüxũ charüxo”, ñagüxũ? ³³¿Eñna cumax, Pa Yox, rü nagu curüxĩnügu rü Tupana rü tá cunaxwaxexũácüma cuxũ nanaxütanü woo cuma rü tama naga nax cuxĩnüxũ? Rü ñuxma rü cuxna chaca ¿rü ñuxü ñaxügu curüxĩnüxũ i ñuxma nax ngẽma orexũ cumaxã chixexũ? Rü chanaxwaxe i toxũ cungãxũga. ³⁴Rü ñaa yatügü i nuxmagüxũ i nüxũ icuaxüchixũ rü choxũ ñnüexũ, rü wüxigu namaxã i guxũma i ngẽma togü i duũxũgü i naãxéxũ icuáxũ rü tá chomaxã nüxũ nixugü rü ñanagürügü tá: ³⁵“Yox rü tama nüxũ nacuãácüma nidexamare, rü ngẽma norü ore rü taxuwama name. ³⁶Rü name nixĩ nax nügü nangugüarü maxũáxũ ya Yox erü ngẽma norü ngãxũga rü ñoma wüxi i duũxũ i chixexũarü ngãxügarüxũ nixĩ. ³⁷Rü tama chixexũxícata naxü i Yox natürü naétü tama Tupanaga naxĩnü. Rü tapexewa rü Tupanagu nidauxcüraxũ rü namaxã nügü nachoxüxgagü” —ñanagürü ga Eliú.

.....

35 ⁹Rü nüma ga Eriú rü nidexachigüama rü ñanagürü: —Ngẽxguma wüxi i ãëxgacü norü duũxũgümaxã chixri icuaxgu, rü nüma i duũxũgü rü aita naxüe rü naxcax nadaugü nax texé naxmexwa ínanguxüxēēxũ i ngẽma ãëxgacü i chixri namaxã icuáxũ. ¹⁰Natürü ngẽma duũxũgü rü tama naxcax nadaugü ya

yimá Tupana ga nangoxëëcü rü pora nüxna äcü i ngëxguma taxü i guxchaxüwa nangexmagügux. ¹¹Rü nüxü narüngümae ya yimá Tupana ya cuax tüxna äcü rü tüxü nguxëëcü nax naexügü rü werigüarü yexera cuax tüxü ngëxmaxücax. ¹²Rü ngëma duüxügü rü düxwa Tupanacax aita naxüe, natürü nüma rü tama nanangäxü erü nümagü rü duüxügü i chixexü rü nügü icuaxüügüxü nixügü. ¹³Rü yimá Tupana ya guxäétiwa ngëxmacü rü tama naga naxünu i ngëma ore i doramare ixüü —ñanagürü ga Eriú.

36 ¹³Rü nüma ga Eriú rü ñanagürü ta: —Ngëma tama yaxögüxü rü Tupanamaxä nanueama rü woo poxcuwa nax nangexmagüxü rü tama Tupanana ngüxëëcax nacagüe. ¹⁴Rü nangextüxügutama nayu. Rü ngëxguma nayuxgu rü wüxi i äne nixü, erü chixexügumare nayu. ¹⁵Natürü Tupana rü düxwa ngüxü tingeäcüma tüxü ñanguxuchixëxë ya wüxie nawa i tümaarü chixexü nax ngëmaäcü ngëma ngüxü itingexüwa nüxna tacuaxächixücax i tümaarü chixexü. ¹⁶Rü cuma ru ta, Pa Yox, rü curü ixächiäëwa cuxü ñanguxuchixëxë rü muxüma ga curü yemaxügü cuxna naxä rü nanapá ga curü mecha namaxä ga öna ga chixichixü.

²²iRü nagu rüxünu nax ñuxäcü naporaxüchixü ya Tupana! Rü nataxuma i nguxëëtaeruxü i namaxä wüxigüxü —ñanagürü ga Eriú.

37 ¹Rü nüma ga Eriú rü nidxachigüama rü ñanagürü: —Ngëxguma nüxü chadauxgu ya

buanecü ya taxüchicü rü chamuü rü yima chorü maxüne rü poraäcü niyuxnecüxü. ²Rü pema rü meama nüxü pexünie i Tupanaga i nauxwa ixüxüxü i ñoma i duruanexürüxü tagaxü. ³Rü nüma ya Tupana rü nanamu i baixbeanexü i guxüanewama ngóxü.

¹³Rü guxüma i ngëmawa Tupana tüxü nüxü nadauxëxë i norü pora. Rü tacü ya buanecü rü pucü núma namu nax namaxä duüxügüxü yanawëächixëëxücax. Rü yimawatama tüxü nanawëx nax nüxü ingechaütümüxügüxü. ¹⁴Pa Yox iyaxna naxünu, rü irüxünu, rü nagu rüxünu i ngëma taxügü i mexügü i Tupana üxü! ¹⁵¿Rü nüxü cucuáxü nax ñuxäcü Tupana mea namaxä inacuéxü rü mea nachicagu nanuáxü i guxüma i ngëma dauxüwa nüxü idauxü? ¿Rü nüxü cucuáxü nax ñuxäcü yayauxracüüxëëäxü ya yimá äëmacü i caixanexüwa?

²³Rü tama nüxü tacuax i norü ünu ya yimá guxüxüma cuäcü ya Tupana. Erü nüma rü guxüarü yexera naporaxüchi, rü aixcümäcü nixü, rü nawëxgu i norü ünu, rü taguma chixri texëmaxä inacuaax —ñanagürü ga Eriú.

Tupana rü Yoxmaxä nidxa

38 ¹Rü Cori ya Tupana rü buanecü ya ixäüxëmacüwa Yoxmaxä nidxa rü ñanagürü nüxü: ²—¿Texé quixü i cumax rü ngëmacax tama cunayaxuxü i ngëma chorü ucuxëgü? Rü curü dexawa nixü i

nangóxũ nax cuxũ nataxuxũ i curũ cuax.
³Rũ ñuxma ega cugũ ícurüporagu, rü
 chanaxwaxe i choxũ cunawex nax tama
 cumuũxũ nax choxũ cungãxũxũ i ngẽma
 cuxna tá naxcax chacaxũ. ⁴¿Rũ ngextá
 cuyexmaxũ ga noxrix ñaa naane
 changoxẽẽgu? ¡Chomaxã nüxũ ixu ega
 aixcũma cuax cuxũ ngẽxmagu! ⁵¿Nüxũ
 cucuáxũ nax texé tixĩxũ ga noxri nagu
 rüxĩnũxe ga ñoma ga naane rü texé
 tixĩxũ ga guxema norü ngugüruxũ ixĩxe?

.....

⁸Rũ yexguma naanearü aixepewa
 nagoxũchiũgu ga dexá i márwa
 ngẽxmaxũ ¿rü texé tixĩxũ ga guxema
 wüxiwatama nayexmaxẽxe ga yema
 dexá?

.....

¹²Rũ cuma rü yexguma ñoma ga
 naanewa cungoxguwena ¿rü marü
 ñuxgu cunamuxũ ya üaxcü nax yéa
 nachicawa iyanagoxũ nax
 yangunexũcax?

.....

¹⁶¿Rũ marü ñuxgu ícuyadauxũ i
 ngẽma axmaxũ i nawa inaxügũxũ i
 ngẽma már?

.....

²⁵¿Rũ texé tixĩ ya pucü iwãxnaxũxe rü
 naxũmaxũxe ya buanecü?

.....

³¹¿Rũ ẽxna cuma yixĩxũ i wüxiwa
 cungexmagüxẽẽxũ ya ẽtagü? Rũ ngẽma
 ẽtagütücumü i Práyadegu áegagũxũ
 ¿rü cuma yixĩxũ nax wüxiwa
 cungexmagüxẽẽechaxũ nax tama nügü
 nawoonexũcax? Rũ ngẽma
 ẽtagütücumü i Orióũgu áegagũxũ ¿rü
 cuma yixĩxũ nax nachicawatama
 cungexmagüxẽẽechaxũ i wüxichigü nax

tama nügücax naxĩxũcax? ³²¿Rũ cuma
 yixĩxũ i meama norü oragu
 cunangoxẽẽxũ ya yimá woramacuri ya
 ngunetũxũ rüxücü? ¿Rũ cuma yixĩxũ i
 namaxã cucuáxũ ya yimá ẽtagütücumü
 i Ócha i Taxũgu áegagũxũ rü yimá
 ẽtagütücumü i Ócha i Íxraxũgu
 áegagũxũ? —ñanagürü ga Tupana.

.....

40 ¹Rũ nüma ga Cori ya Tupana rü
 nidexachigü rü ñanagürü:

²—Ñuxma i cuma i chomaxã
 curüxutagachaũxũ i choma nax
 guxãétüwa changexmaxũ ¿rü ẽxna
 quidexachigüamaxũ tá nax choxũ
 cungãxũxũ? —ñanagürü ga Tupana. ³Rũ
 yexguma ga nüma ga Yox rü Tupanaxũ
 nangãxũ rü ñanagürü: ⁴—Choma rü
 taxumaama cuxũ changãxũ, Pa Tupanax,
 erü choma rü taxuwama chame i
 cupexewa. Rũ narümemae nixĩ i
 noxtacũma ichayarüngeax. ⁵Rũ marü
 poraãcü chidexa rü ngẽmacax taxuxũma i
 taxacürü toxũ chixu —ñanagürü ga Yox.

Tupana rü wena Yoxmaxã nidexa

⁶Rũ Cori ya Tupana rü wenaxarü
 buanecü ya íxãũxẽmacüwa Yoxmaxã
 nidexa rü ñanagürü nüxũ: ⁷—¡Ecü choxũ
 nawex nax tama choxũ cumuũxũ! ¡Rũ
 nangãxũ i ñaa cuxna naxcax chacaxũ!
⁸¿Eẽxna chomaxã nagu curüxĩnũ nax
 choma rü wüxi i dorataxáxũ chixĩxũ rü
 chaugagu yixĩxũ nax chixexũ cuxcax
 ínguxũ nax ngẽmaãcü i cuma rü cugü
 quixuxũcax nax taxuxũma i chixexũ
 cuxũxũ? ⁹¿Eẽxna cugü cucuaxgu rü
 chauxrũxũ cuporaxũchi? ¿Rũ ngẽma
 cuga rü chaugarũxũ duruanexũrũxũ nixĩ?

¹⁵iDücax, nangugü i ngëma naexũ i taxüchixũ i ipopútamu i choma changoxëëxũ ngëma cuxũ changoxëëxürüxũ! Rü nüma rü maxë nanangöx ñoma wocagürüxũ. ¹⁶iRü dücax i ngëma naxcaxwëx rü ñuxäcü naporaxüchi rü ngëma namachi rü natai! ¹⁷Rü yima narexũ rü ñoma wüxi ya ocayiwarixũ mea niwëx. Rü yima naparaarü tarumagü rü nipora. ¹⁸Rü yima naxchinaxägü rü ñoma bróüchemenaxägürüxũ rü fiérumenaxägürüxũ nixígü. ¹⁹Rü guxũma i ngëma naexũgü i chaxüxütanüwa rü ngëma ipopútamu nixi i yexeraäcü duüxügü nüxũ muüexũ. Rü choma i norü üruüxicatama nixi i nüxũ charüporamaexũ —ñanagürü ga Tupana.

.....

41 ¹Rü nüma ga Tupana rü ñanagürü ta: —Ngëma bayéna i taxũ i márwa ngëxmaxũ ñrü cuxcax rü wüxi i poxwamaxä icuyayaxuxũ? ñRü cuxũ natauxchaxũ nax wüxi i naxĩnütamaxä cunawëxarü conüáxũ?

.....

⁵ñRü cuxcax rü ñoma wüxi i werirüxũ tá ícuyapuxëëxũ? ñRü cuxcax rü tá cuxütüxüxũ cuxacügüiarü ñnucaruxũ?

.....

⁹Rü ngëxguma texé nüxũ daumaregu i ngëma bayéna, rü poraäcü tamuũ. ¹⁰Rü ngëxguma texé nachixewegu rü nüma rü nidüra. Rü taxúema tapora nax naxcax tixüamaxũ. ¹¹ñRü yíxema naxcax ixüamaxe rü tamaxüxũ yíxũ? Rü taxúema i ñoma i naanewa tapora nax naxcax tixüamaxũ —ñanagürü ga Tupana.

.....

Yox rü Tupanaxũ nangäxũ

42 ¹Rü yexguma ga nüma ga Yox rü Tupanaxũ nangäxũ, rü ñanagürü: ²—Nüxũ chacuax nax guxũxũma cucuáxũ rü nataxuma i taxacü i cuxũ guxchaxũ nax cunaxüxũ. ³ñRü texé chixi i chomax rü ngëmacax tama cuxũ chanayaxuxũ i ngëma curü ucuxëgü? Rü ngëmaäcü chanangoxëëxũ nax taxuxũma chacuáxũ. Rü choma rü nachiga chidexa i taxacü i äücümaxũ i tama nüxũ chacuáxũ i cuxicatama nüxũ cucuáxũ. ⁴Cuma rü ñacurügü choxü: “iChoxũ rüxĩnü rü cumaxä chidexachaü! iRü choxũ nangäxũ nax cuxna chacaxũ!” ñacurügü choxũ. ⁵Noxri rü cuxũ chaxĩnüchigaxüwaxica nixi i cuxũ chacuáxũ, natürü i ñuxma rü daa chauxetümaxä cuxũ chadau. ⁶Rü ngëmacax i ñuxma rü marü nüxũ charüxo ga yema noxri cumaxä nagu charüxĩnüxũ. Rü ngëmacax nua mairaxütëxewa rü tanimacatëxewa charüto —ñanagürü ga Yox.

Tupana rü wena Yoxũ narüngüxëë

⁷Rü yexguma Yoxmaxä yadexaxguwena ga Tupana rü ñuxüchi Erifáxũ ñanagürü: —Yimá chorü duü ya Yox rü aixcümamaxũ nixu ga chauchiga. Natürü poraäcü cumaxä chanu rü namaxä chanu i ngëma cumücügü yerü tama Yoxrüxũ aixcümamaxũ pixu ga chauchiga. ⁸iRü ëcü i ñuxma rü 7 i woca i yatüxü piyaxgü rü 7 i carnérügü rü chorü duü ya Yoxütawa penagagü! iRü yimápëxewa perü maxüçax penadai rü ípeyagu i ngëma naxñagü! Rü nüma ya yimá chorü duü

ya Yox rü tá pexçax nayumüxê. Rü choma rü tá nüxü nüxü chaxĩnü i norü yumüxê rü taxuxütáma chixexü pemaxã chaxü woo nax namexü nax pexü chapoxcuexü nagagu nax tama aixcümáxü pixuxü ga chauchiga yema chorü duü ga Yox aixcümáxü ixuxürüxü —ñanagürü ga Tupana. ⁹Rü nüma ga Erifá rü Biridá rü Chofá rü inaxĩachi rü nanaxügü ga yema Cori ya Tupana namaxã nüxü ixuxü. Rü nüma ga Cori ya Tupana rü nüxü naxĩnü rü nanayaxu ga yema Yox namaxã nüxü ixuxü norü yumüxêwa. ¹⁰Rü yexguma Yox namücügüçax yumüxëguwena rü Tupana rü noxriarü yexera Yoxü narüngüxêê. ¹¹Rü yexgumawena rü guxüma ga naeneegü rü naeyaxgü rü namücügü rü guxüma ga yema duüxügü ga üpaacü nüxü cuaxgüxü rü Yoxütagu nanaxĩane. Rü nachiüwa rü namaxã nanaxügü ga wüxi ga taxü ga ñna. Rü wüxigu nanataãxëgüxêê nax tama

nagu naxĩnüxü ga yema ngüxü rü guxchaxügü ga Tupana nüxü ingexêêxü. Rü wüxichigü ga nüma ga yema namücügü rü nüxna ngixü nixächigü ga ñuxre ga diëru rü wüxi ga ñnera ga úirungĩçax. ¹²Rü Tupana rü poraäcü noxriarü yexera Yoxü narüngüxêê ga yexguma marü nayaçgu. Rü yexguma rü 14,000 wa nangu ga norü carnérugü, rü 6,000 wa ga norü caméyugü, rü 1,000 chimüxüwa ga norü wocagü ga puracüruxü ixigüxü, rü 1,000 wa ga norü búru ga ingexü. ¹³Rü yexgumarüxü ta wenaxarü naxãxacü rü nüxü nayexma ga 14 ga nanegü rü tomaepüx ga naxacü.

.....

¹⁶⁻¹⁷Rü yexgumawena ga Yox rü namaxü ga 140 ga taunecü rü nüxü nadau ga nataagü rü nataaxacügü. Rü yema nataaxacügüacügüxü rü ta nadau. Rü yemaacü marü nayaxüchiäcüma nayu.